

هم‌زمان با پیگیری کند و با واسطه مذاکرات برجامی، ایران در حل و فصل اختلافات با آژانس ناکام مانده و فشار ایالات متحده و متحدانش برای صدور قطعنامه شورای حکام علیه تهران در کنار بازی تخریبگرانه اسرائیل باعث شده است شرایط از همیشه پیچیده‌تر باشد. «اعتماد» در گفت‌وگو با سینا عضدی، پژوهشگر سیاست‌خارجی در شورای آتلانتیک به بررسی اختلافات تهران و آژانس، سناریوهای احتمالی در شورای حکام و موضوع مذاکرات هسته‌ای پرداخته است. عضدی باور دارد که هر چه بیشتر وقت برای احیای برجام تلف شد، لایه‌های خارجی و داخلی فرصت یافتند فشارها علیه دولت پایدن را افزایش دهند. این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

■ از بازی شما از گزارش اخیر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درباره ایران چیست و بار معنایی آن برای جمهوری اسلامی ایران را چگونه می‌بینید؟
برداشت من این است که این گزارش به هیچ‌وجه به نفع ایران نیست. اینکه یک نهاد ناظر بین‌المللی اعلام کند که ایران همکاری لازم را به عمل نمی‌آورد و پاسخ پرسش‌های فنی آژانس را نمی‌دهد، تصویر خوبی از ایران ایجاد نمی‌کند. به خصوص در زمانی که نشست شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به زودی برقرار خواهد شد و به احتمال زیادی از اصلی‌ترین موضوعات مورد بحث در نشست این شورا، مساله ایران خواهد بود. احتمال صدور بیانیه علیه ایران با توجه به گزارش دبیر کل بسیار زیاد است. باید توجه کنیم که موضوع سوالات آژانس فعالیت‌های گذشته ایران است و عدم ارائه پاسخ دقیق و فنی به این سوالات نه تنها روی وجهه ایران تأثیر منفی می‌گذارد، بلکه آینده توافق هسته‌ای را نیز تحت تأثیر قرار خواهد داد.

■ این نگرانی وجود دارد که اقدامات و گزارش‌های اخیر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی منشاسیاسی داشته باشد و دبیر کل تحت تأثیر فشارهای برخی بازیگران دیگر چنین گزارشی را آماده کرده باشد. نظر شما در باره سیاسی بودن یا نبودن گزارش‌ها و فعالیت‌های آژانس چیست؟

حقیقتاً فکر نمی‌کنم که گزارش‌های آژانس سیاسی باشند. کار آژانس بین‌المللی انرژی اتمی یک کار فنی است. با اینکه گزارش‌های این نهاد روی مذاکرات احیای برجام و آینده توافق هسته‌ای تأثیر گذار است اما معتقد نیستم که این اثر گذاری دو طرفه باشد و آژانس به خاطر مذاکرات از کارهای فنی خود چشم‌پوشی کند. ما می‌توانیم بگوییم در زمان‌هایی که تحریم‌های بیشتر شده، یک ترووی صورت گرفته یا یک رخ‌بازاری در ایران انجام شده، تهران سرسبز باز سانس آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را محدودتر کرده و روابط ایران و آژانس هم تحت تأثیر قرار گرفته است. شخصاً اما تصور من این نیست که رابطه ایران با آژانس سیاسی است و هنوز به باور من مسائل فنی اصلی‌ترین موضوعاتی هستند که کیفیت این رابطه را تعیین می‌کند.

■ به هر حال فشارهای خارجی و به خصوص نقش اسرائیل را در وضعیت فعلی روابط ایران و آژانس می‌توان نادیده گرفت. در نشست پیش‌رو شورای حکام چه می‌کند که به آن اشاره کردید، با توجه به اخبار تهیه پیش‌نویس از سوی ایالات متحده و کشورهای اروپایی، احتمال صدور قطعنامه علیه ایران وجود دارد. با این توصیف واکنش تهران باید چه باشد؟

اینکه اسرائیل اسناد محرمانه ایران را منتشر می‌کند به دلیل این است که روی افکار عمومی و جلسه شورای حکام تأثیر بگذارد و احتمال تصویب یک قطعنامه علیه ایران را بیشتر کند. در چنین شرایطی اگر ایران برای مقابله به مثل بخواهد در مسیری کام‌برداری که روابط خود با آژانس را تیزر و تار کند، عملاً در زمین اسرائیل بازی کرده است و کمک کرده اسرائیل به هدف نهایی خود یعنی عدم احیای برجام برسد. فایده عدم احیای برجام برای اسرائیل این است که اگر بدون وجود توافق هسته‌ای صنعت هسته‌ای ایران به رشد و پیشرفت ادامه دهد، احتمال اینکه ایالات متحده بخواهد دست به اقدام نظامی علیه تاسیسات هسته‌ای ایران بزند یا اسرائیل فرصتی پیدا کند که خود این کار را انجام دهد، بیشتر خواهد شد. به همین دلیل این جلسه پیش‌رو شورای حکام برای ایران بسیار اهمیت دارد. بررسی دقیق شرایط و انتخاب واکنش مناسب موضوعی بسیار حایز اهمیت است. سیاستمداران ایرانی باید این مساله را در نظر داشته باشند که چه با صدور قطعنامه یا چه بدون آن، باید از ورود به چرخه تشدید تنش‌ها با آژانس و شورای حکام خودداری کرد، چرا که در نهایت، هر دو طرف بازنده خواهند بود.

■ مساله، تأثیر پذیری نهادهای بین‌المللی از طرف‌های خارجی است. تمام اختلافات اخیر ایران و آژانس بر مبنای اطلاعات در دیده شده از سوی اسرائیل است.

شما به فرآیند رفتاری اسرائیل باید دقت کنید. اسرائیل در همین مساله افشای اطلاعاتی اخیر، ابتدا اسناد را به رسانه‌ها داد و بعد از اینکه رسانه‌ها یک فضاسازی گسترده علیه ایران ایجاد کردند، در شبکه‌های اجتماعی نیز اقدام به پخش برخی اسناد کردند تا با هم‌رسانی‌ها افکار عمومی در غرب نیز فشارها علیه دولت ایالات متحده و نهادهای بین‌المللی افزایش یابد. وقتی رسانه‌هایی مثل وال استریت ژورنال، واشنگتن پست و نیویورک تایمز چنین چیزهایی منتشر می‌کنند، خبرمسلمانهادهای بین‌المللی احساس فشار می‌کنند و کارهای فنی آنها تحت تأثیر قرار می‌گیرد. این به معنای این نیست که آنها کار فنی نمی‌کنند، بلکه به این معناست که فشار سیاسی روی آنها‌ها، انعطاف و مانور را می‌بندد و مانع شکل‌گیری چنین ماندهای برجام می‌شود.

■ مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در دست

اینک شورای حکام

لازم است با تحرک نیروهای زبده در دستگاه دیپلماسی برای فضاسازی مجدد بین‌المللی اقدام شود

برجام در موضع مدافع سیاسی ما و مقابل امریکا قرار ندارد. بحث روسیه نیز با توجه به جنگ اوکراین و تقابل کلی با غرب دیگر است و حمایتش اگر هم باشد چندان کارساز نیست و نفوذ قابل توجهی در جبهه مقابل ما ندارد. چین نیز از گذشته کشنگری چندانی در مسائلی اینچنین حساس از خود نشان نمی‌دهد و سیاستش بیشتر همراهی با اکثریت و نظر غالب است.

حالا با مشاهده صحنه و به خصوص پیش‌نویسی که به شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ارائه شده است به نظر می‌رسد باز هم کشورهای اروپایی قصد طی مسیر اعمال فشار از طریق مکانیسم حل اختلاف درون برجام را ندارند و تلاش می‌کنند ایران را به محکومیت در شورای حکام آژانس و احیاناً ارجاع مجدد به شورای امنیت سازمان ملل تهدید کنند. شاید این عدم استفاده از مکانیسم داخلی برجام به واسطه حدس بر برابری آرای اعضای برجام (ایران و روسیه و چین از یک سو و ترویکای اروپایی از سوی دیگر) و عدم اطمینان از برنده شدن در آن باشد. لذا امریکا و اروپا به دنبال نوعی اجماع‌سازی مجدد در فضای بین‌المللی علیه ایران رفته‌اند.

البته که وضع تحریم‌های مجدد در شورای امنیت محال نیست اما به واسطه اختلافات زیاد غرب و روسیه در حال حاضر دست‌نیافتنی می‌نماید. اما در ضمن طی مسیر بازگرداندن همان قطعنامه‌های قبلی نیز نیاز به فضاسازی سیاسی و رسانه‌ای علیه ایران و آماده‌سازی افکار عمومی بین‌المللی و همراه کردن دولت‌ها دارد و این کاری است که اکنون به‌طور جدی در حال پیگیری است.

آنچه لازم است تلاش برای بازسازی چهره محق در قفره برجام است که از تحرک دیپلمات‌های مرکز و نمایندگی‌ها ممکن است. ابتکار عمل سیاسی و دیپلماتیک در لایه‌های مختلف وزارت امور خارجه به خصوص در راس آن می‌تواند بیشترین آورده را برای ما داشته باشد. نباید گذاشت که جای نقش برجام و آسیب‌خورده از این نقض عوض شود. این موضوع به تبیین مواضع و استدلال‌های ایران در عرصه جهانی نیاز دارد و قاعدتاً نمی‌توان به حق بودن موضع خود اکتفا کرد.

در تحلیل نهایی آنچه می‌تواند نقطه ضعف امروز ما در سیاست‌گذاری دیپلماسی هسته‌ای قرار بگیرد خوشبینی بیش از حد و احیاناً اسارت در شعارها و روح‌زهای خود است. ضمن اذعان به اینکه بیان مواضع در ورطه کراتی و رسانه‌ای امر لازم در سیاست خارجی است خود نباید فکر کنیم کار دیپلمات در همین جا تمام می‌شود. به بیان دیگر مواضع ما فقط مواضع ما هستند و نه راهکارهای غیره همه هیچ هستند و نخواهند توانست فشار سازمان ملل، مکانیسم داخلی حل اختلاف برجام را بر ما افزون کنند» یا به ذهن آوریم که «ما امروز هم در شرایط تحریم هستیم و فرق چندانی نخواهد کرد» تنها خود را قانع خواهیم کرد. کار کشتگان سیستم خارجی هم تفاوت موضع فراتر و فراتر از خوبی می‌دانند و هم فرق میان تحریم‌های یکجانبه امریکارا با تحریم‌های همه‌جانبه سازمان ملل و هم قرار گرفتن مجدد ذیل فصل هفتم منشور چین ضمن آن امید به همراهی دیگران - روسیه یا چین یا هر کشور دیگری - به گواه تاریخ می‌تواند بدترین خوش‌بینی قلمداد شود، چرا که این کشورها به خصوص در شرایط کنونی ممکن است ایران را وجهه‌المصالحه خود با غرب در موضعی دیگر قرار دهند، چون افزایش کیفی و کمی فشار به ایران نه از منافع و ایمنی ایشان می‌کاهد و نسه ایران گزینه دیگری در سیاست خارجی برای خود باقی گذاشته که روسیه و چین بخواهند از نزدیک شدن ایران به او بپسند و خود را مخیر به انتخاب در گزینه‌های منافع زود هنگام و دیر هنگام بدانند.

دانش آموخته دکتری از فلسفه (سیاسی) در دانشگاه تهران

ساسان کریمی

واقعیت این است که از اخبار تازه هسته‌ای عطر خوبی هم به مشام نمی‌رسد. پیش‌تر در مورد جنگ اوکراین و سایه‌ای که تغییر توازن قوا در میان کشورهای ذی‌مدخل در مذاکرات احیای برجام در همین مطبوعه نوشته شده است، واقع امر اینکه امروز پیش‌بینی‌های گذشته به تحقق در آمده و بنابر گزارش‌های غیررسمی فروش نفت ایران در بازار خاکستری تحت تأثیر تخفیف‌های چشمگیر روسیه قرار گرفته است. با خروج احتمالی اوپک از اتحادش با روسیه در مورد میزان تولید نیز احتمالاً قیمت نفت و کمبود عرضه که احتمالاً هم موجب چشم‌پوشی‌هایی در اجرای تحریم‌ها علیه ایران بوده و هم از عوامل کاهش مطلوبیت مذاکرات احیای برجام برای ایران تحت تأثیر قرار خواهد گرفت. این به معنای به وقوع پیوستن زود هنگام پیش‌بینی‌هاست؛ با تصور اولیه‌ای که از توان نظامی روسیه وجود داشت به نظر می‌رسید این دو پنجره قیمت نفت و امکان فروش نسبتاً سهل تا پایان جنگ گشوده باقی بمانند. اما با فرسایش شدن جنگ اوکراین و عدم پیروزی قاطع و سریع ارتش روسیه که عمدتاً در سایه حمایت‌های مالی و تسلیحاتی غرب بود معادلات انرژی نیز دیگر شد و حالا سه اتفاق به توالی رخ داده یا در حال رخ دادن است: ۱. روسیه بیش از پیش در بازار خاکستری تلاش خواهد کرد که مشتریان ایران را بر بوده و با تخفیف‌های ویژه‌اش افوا کند. ۲. تولید نفت رسمی توسط اوپک افزایش و در نتیجه قیمت کاهش می‌یابد و ۳. دست ایالات متحده در فشار بر اجرای تحریم‌های نفتی باز تر خواهد بود و این همه دیگر الزاما منتظر تعیین تکلیف جنگ روسیه و اوکراین نخواهد بود.

از سوی دیگر با نامید شدن اروپا از به ثمر رسیدن مذاکرات وین، نزدیک شدن انتخابات بنیاد در ایالات متحده و نیز کاهش مطلوبیت هر گونه عادی شدن ایران در بازار جهانی از جانب روسیه و چین موضوع ممکن است لاجرم به شکل کنونی ادامه نیابد. این روزها صحبت از پیش‌نویس قطعنامه‌ای علیه ایران است که ترویکای اروپایی و ایالات متحده برای طرح در شورای حکام ارائه کرده‌اند که عمدتاً ناظر به گزارش‌های اخیر آژانس در مورد پاسخ‌های ایران در موضوعات فنی است. حلق مطلب اما ضمای این است که این گونه فشار را بر ایران برای از سرگیری مذاکرات و به ثمر رساندن آن افزایش دهند. امری که در صورت عدم توفیق نیز ضرر چندانی برای ایشان ندارد.

به‌رغم خروج ایالات متحده، ترویکای اروپایی در راسا هنوز برجام هستند و لذا امکان استفاده از مکانیسم شکایت علیه ایران را دارند. امری که پس از طی مراحل که هر کدام چند هفته به طول خواهد انجامید در صورت عدم تفاهم در موضوعات ادعایی به داوری اعضا گذاشته می‌شود. باید توجه کرد که خروج ایالات متحده از برجام در زمان ترامپ و عدم اقدام به استفاده از آنچه SNAP نام داشت، یک خروج اقتصادی صحبت‌های زیادی درباره کاهش فروش نفت ایران پس از حمله نظامی روسیه به اوکراین وجود دارد، با این شرایط هر روزی که تحریم ادامه پیدا کند و ایران از فروش قانونی و رسمی نفت خود منع شود ضررهای بسیاری به کشور تحمیل می‌شود. اینکه منافع اقتصادی ایران در گروهی یک مساله سیاسی باقی بماند، آن هم در شرایطی که وضعیت اقتصادی خوب نیست و پنجره فرصت‌ها هم در حال بسته شدن است، قابل توجه نیست.

■ با همه اینها، ایران با شرایطی روبه‌رو است که حتی اگر توافق بدره هم پیدا کرد و برجام احیا شود، باید نگران باشد که نوامبر ۲۰۲۲ چه کسانی در کنگره روی کار می‌آیند یا در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ چه کسی برنده می‌شود و منافع خود را بران در گرو نتایج انتخابات امریکا ببینید. این راه هم می‌توان نتیجه رقابت داخلی دانست؟

حتی اگر قرار باشد رییس‌جمهور بعدی امریکا بیاید و برجام را از بین ببرد یا به تعبیر آقای امیر عبداللّه‌پان، وزیر خارجه ایران یک گروه دورشی در کاخ سفید بر سر کار بیاید باز هم ایران فرصتی دو سال و نیمه پیش‌روی خود دارد تا از مزایای اقتصادی برجام استفاده کرده و اقتصاد خود را بار دیگر تقویت کند تا در آن صورت توان مقابله با فشارهای این دولت شورش و مقاومت در برابر آن را داشته باشد. مسلماً نگرانی موجهی است که اگر دولت بعدی امریکا بیاید و تعهدات واشنگتن را از پا بگذارد ما چه کنیم؟ اما حتی در صورت قطعی دانستن رخ دادن این سناریو نیز سود امضای توافق و احیای برجام برای ایران بیشتر از نابودی این توافق است. به عقیده من اما مساله کارگزاران ما حل شده و همه چیز بستگی به بحث سپاه و FTO دارد.

■ یکی از سوالات خود را می‌خواهم به صورت دیگری تکرار کنم. به نظر شما اگر مذاکرات احیای برجام به نتیجه نرسد و اختلافات ایران و امریکا مانع از احیای توافق هسته‌ای شود، امکان حل اختلافات میان ایران و آژانس که به گفته شما اختلافات فنی است، وجود دارد؟

احیای برجام مستقیماً روابط ایران و آژانس را تحت تأثیر قرار نمی‌دهد. اما روابط ایران و آژانس تأثیر مستقیم روی احیای برجام و اجرای آن دارد. اگر ایران نتواند با آژانس توافق کند، آژانس ایران را محکوم کند و بعد از مدتی پرونده از شورای حکام به شورای امنیت منتقل شود ما وارد چرخه باطل تنش و تخصم می‌شویم. تحریم‌ها علیه ایران افزایش می‌یابد و ایران نیز مقابله به مثل خواهد کرد که به زودی نشستی سه‌جانبه میان عراق، ایران و

سینا عضدی، پژوهشگر شورای آتلانتیک در گفت‌وگو با «اعتماد»:

ورود به چرخه تشدید تنش نتیجه‌ای جز باخت – باخت ندارد

تاخیر در احیای برجام، فرصت افزایش فشار را به لابی‌ها می‌دهد

لاهی‌هاست. برای مثال بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها به شدت علیه برجام لابی می‌کند و اعضای این بنیاد در کنگره علیه برجام شهادت می‌دهند. من فکر نمی‌کنم تمام این اتفاقاتی که می‌افتد «پنهان» دولت پایدن باشد. این اتفاقات محصول بازی‌های سیاسی در داخل امریکاست. اگر دولت امریکا نخواهد به شرایط سیاسی داخلی توجه کند، طبعاً در انتخابات دست پایدن‌تر را خواهد داشت. سناتورهای امریکایی وقتی می‌خواهند درباره یک موضوع تصمیم‌گیری کنند به عواقب داخلی آن و تأثیر آن روی انتخابات نیز فکر می‌کنند، آنها حاضر نمی‌شوند با لابی مطرح مثل ایپک روی موضوعی مثل ایران که در واشنگتن بسیار حساسیت‌زاست درگیر شوند.

■ در این شرایط ایران چه می‌تواند بکند که نه منافع خود را از دست دهد و نه به امضای توافق بد مجبور شود؟

واقعیت این است که هر چه بیشتر وقت برای احیای برجام تلف شده، لابی‌های خارجی و داخلی فرصت یافتند فشارها علیه دولت پایدن را افزایش دهند. پنجره باز احیای برجام تحت این فشارها عملاً تا مرز بسته شدن رفته است. به خاطر دراید در صورت وقتی این موضوع رسانه‌ای شد که دولت ایالات متحده ممکن است خارج کردن نام سپاه پاسداران از لیست گروه‌های تروریستی را بپذیرد، سناتورهای جمهوری خواه و دموکرات فشارها روی دولت را افزایش دادند و این شرایط فرصت مانور را از کاخ سفید گرفت. به ویژه زمانی که آقای بنت، نخست‌وزیر اسرائیل توییت کرد و وعده آقای پایدن در خصوص خارج نکردن سپاه از لیست گروه‌های تروریست نوشت، مشخص بود که این اقدام صورت می‌گیرد تا دولت پایدن فضای برای انعطاف نداشته باشد.

■ یعنی همه این فشارها واقعی است؟
آقای امیر عبداللّه‌پان در گفت‌وگویی که اخیراً با آقای فرید کردی داشته‌اند درستی اشاره کردند که ایشان هم در توافقی را بپذیرند باید در خصوص آن یا پارلمان ایران پاسخگو باشند. خوب در مورد آقای پایدن هم همین موضوع صادق است. کنگره از پایدن جواب می‌خواهد و سناتورهایی مطرح از هر دو حزب مخالف برجام و خارج شدن نام سپاه از لیست گروه‌های تروریستی وزارت خارجه هستند. باید در نظر گرفت که امسال انتخابات مایندورهای کنگره هم وجود دارد و طبیعتاً است که هیچ کدام از این سناتورها مایل نباشند شانس انتخاب مجدد خودشان را به خاطر حمایت از سیاست دولت پایدن در قبال ایران به خطر بیندازند. یعنی عملاً سیاست امریکا در قبال ایران در گرو رقابت‌های داخلی در ایالات متحده قرار گرفته که خود محصول

تکنده، اما به عقیده من توافق با همین وضعیت از توافق نکردن بهتر است. ایران با توافق منافع را کسب می‌کند و بدون توافق نه تنها منفعی ندارد که شرایط پراش از نظر اقتصادی و سیاسی روز به روز سخت‌تر می‌شود. شما تصور کنید مذاکرات به بن بست نخورد، برجام به نتیجه نرسد و سطح تنش‌ها دوباره تا مرز حمله ایلا رود که امکان تقابل نظامی هر چند محدود میان طرفین به وجود آید. ضرر این موضوع برای منطقه بسیار بسیار زیاد است. طو لانی کردن مذاکرات و اصرار سیاسی برای خارج کردن سپاه بگویم آقای گروسی از آقای آمانو تندتر است و رفتارهای متفاوتی دارد، اما معتقد نیستم که کار سیاسی می‌کند.

■ با توجه به اینکه در شورای حکام حق و نومطرح نیست و اکثریت تصمیم‌گیرنده‌اند به نظر شما واکنش احتمالی چین و روسیه به تهیه قطعنامه علیه ایران چه خواهد بود؟
این می‌توان با قطعیت از واکنش چین و روسیه به قطعنامه احتمالی شورای حکام علیه ایران سخن گفت. در مورد روسیه و با توجه به شواهد و شرایط خاص این کشور، به نظر می‌رسد مسکو تلاش کند موضعی متفاوت از ایالات متحده و کشورهای غربی بگیرد. واقعیت این است که روسیه هم در مذاکرات برجام و هم در صورت توافق در اجرای برجام نقش بسیار مهمی دارد اما در وضعیت فعلی و با توجه به آنچه به دلیل حمله نظامی روسیه به اوکراین میان مسکو و غربی‌ها می‌گذرد، نمی‌توان متصور بود که روس نقش سازنده‌ای در مسیر احیای برجام ایفا کنند اما می‌توان انتظار داشت آنها موضعی در مخالفت با تلاش غربی‌ها بگیرند. در خصوص چین نیز به‌رغم اینکه این کشور در مجامع بین‌المللی می‌کوشد ادبیاتی متفاوت از کشورهای غربی اتخاذ کند اما نشان داده‌اند که گاهی در عمل می‌توانند کنار غربی‌ها بایستند.

■ سیاست دولت سیزدهم را در زمینه تعامل با آژانس و همچنین مذاکرات احیای برجام چگونه ارزیابی می‌کنید؟
اشتباه دولت سیزدهم به تاخیر انداختن احیای برجام بود. هر روزی که بگذرد و توافق هسته‌ای وجود نداشته باشد، ایران زیر سایه تحریم‌ها متحمل ضررهای زیادی می‌شود. این ضررها هم اقتصادی و هم سیاسی خواهند بود. بن بست کنونی در مذاکرات که به دلیل عدم پذیرش خارج کردن سپاه از لیست گروه‌های تروریستی وزارت امور خارجه امریکا ایجاد شده برای هیچ کدام از طرف‌ها وضعیت خوبی نیست. از نگاه منافع ایران اگر بخواهیم به موضوع نگاه کنیم، شاید وضعیت موجود برای تهران وضعیت قابل قبولی نباشد و توافق بدون خارج شدن نام سپاه پاسداران از لیست گروه‌های تروریستی وزارت خارجه ایالات متحده بهترین شرایط را برای ایران فراهم

■ این گزارش به هیچ‌وجه به نفع ایران نیست، اینکه یک نهاد ناظر بین‌المللی اعلام کند که ایران همکاری لازم را به عمل نمی‌آورد و پاسخ پرسش‌های فنی آژانس را نمی‌دهد، تصویر خوبی از ایران ایجاد نمی‌کند.
اینکه اسرائیل اسناد محرمانه ایران را منتشر می‌کند به دلیل این است که روی افکار عمومی و جلسه شورای حکام تأثیر بگذارد و احتمال تصویب یک قطعنامه علیه ایران را بیشتر کند.

■ نمی‌توان با قطعیت از واکنش چین و روسیه به قطعنامه احتمالی شورای حکام علیه ایران سخن گفت. در مورد روسیه و با توجه به شواهد و شرایط خاص این کشور، به نظر می‌رسد مسکو تلاش کند موضعی متفاوت از ایالات متحده و کشورهای غربی بگیرد.

■ واقعیت این است که هر چه بیشتر وقت برای احیای برجام تلف شد، لابی‌های خارجی و داخلی فرصت یافتند فشارها علیه دولت پایدن را افزایش دهند. پنجره باز احیای برجام تحت این فشارها عملاً تا مرز بسته شدن رفته است.

■ حتی اگر قرار باشد رییس‌جمهور بعدی امریکا بیاید و برجام را از بین ببرد یا به تعبیر آقای امیر عبداللّه‌پان، وزیر خارجه ایران یک گروه دورشی در کاخ سفید بر سر کار بیاید باز هم ایران فرصتی دو سال و نیمه پیش‌روی خود دارد تا از مزایای اقتصادی برجام استفاده کرده و اقتصاد خود را بار دیگر تقویت کند تا در آن صورت توان مقابله با فشارهای این دولت شورش و مقاومت در برابر آن را داشته باشد.

سفر وزیر خارجه ایران به ترکیه

به زمان دیگری موکول شد

تأیید این خبر، به خبرنگار تسنیم اعلام کردند که این سفر به زمان دیگری موکول شده است. هنوز از زمان دقیق تاریخ سفر وزیر امور خارجه کشورمان به ترکیه اطلاعی در دست نیست. خبرگزاری ایستنا نوشته است بر اساس اطلاعات به دست آمده از منابع دیپلماتیک این سفر به دلیل هماهنگی نشدن ساعت برنامه دیدار امیر عبداللّه‌پان و مولود چاوش اوغلو، وزیر امور خارجه ترکیه به تعویق افتاد.

نشست سه‌جانبه ایران، ترکیه و عراق در مورد مشکلات آبی بر گزار می‌شود

ترکیه در بغداد برگزار خواهد شد. الحمدانی با اشاره به نشست سه‌جانبه میان ایران و عراق و ترکیه در خصوص مشکلات آبی خواهد بود. به گزارش ایستنا، مهدی رشید الحمدانی، وزیر منابع آبی عراق در گفت‌وگو با خبرگزاری رسمی عراق (واع) گفت که مذاکرات با کشورهای همجوار ادامه دارد و قرار است نماینده ویژه رییس‌جمهور ترکیه به عراق سفر کند، اما مودع دقیق سفر هنوز مشخص نشده است. وی همچنین تأکید کرد که به زودی نشستی سه‌جانبه میان عراق، ایران و

ترکیه در بغداد برگزار خواهد شد. الحمدانی با اشاره به نشست سه‌جانبه میان ایران و عراق و ترکیه در خصوص مشکلات آبی خواهد بود. به گزارش ایستنا، مهدی رشید الحمدانی، وزیر منابع آبی عراق در گفت‌وگو با خبرگزاری رسمی عراق (واع) گفت که مذاکرات با کشورهای همجوار ادامه دارد و قرار است نماینده ویژه رییس‌جمهور ترکیه به عراق سفر کند، اما مودع دقیق سفر هنوز مشخص نشده است. وی همچنین تأکید کرد که به زودی نشستی سه‌جانبه میان عراق، ایران و